

Huvudman
kommun@borlange.se

2018-05-30
Dnr 400-2017:7326

Rektor
erik.nordin@borlange.se

Beslut

efter kvalitetsgranskning av undervisning om
källkritiskt förhållningssätt – samhällskunskap och
svenska i grundskolan vid Domnarvets skola i
Borlänge kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av undervisning om källkritiskt förhållningssätt – samhällskunskap och svenska i grundskolan. Syftet är att granska kvaliteten i undervisningen om källkritiskt förhållningssätt till digitala och andra källor. Detta omfattar både *vad* undervisningen om källkritiskt förhållningssätt innehåller och *hur* undervisningen utformas så att eleverna ges möjlighet att utveckla sina förmågor.

I granskningen omfattar begreppet källkritiskt förhållningssätt både undervisning om *informationssökning och källkritik*. Granskningen omfattar källkritiskt förhållningssätt både till *digitala och andra källor* men med särskild uppmärksamhet på hur undervisningen möter utmaningar kopplade till digitala källor. Granskningen omfattar ämnena *samhällskunskap* och *svenska* i grundskolans årskurs 9.

De övergripande frågeställningarna är:

Samhällskunskap

- I vilken utsträckning ger undervisningen i ämnet samhällskunskap eleverna förutsättning att utveckla sin förmåga att söka information om samhället från medier, internet och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet?
- Hur utformas undervisningen för att eleverna ska kunna utveckla denna förmåga?

Svenska

- I vilken utsträckning ger undervisningen i ämnet svenska eleverna förutsättningar att utveckla sin förmåga att söka information från olika källor och värdera dessa?
- Hur utformas undervisningen för att eleverna ska kunna utveckla denna förmåga?

Granskningen genomförs i 30 skolor, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän.

Domnarvets skola är en kommunal grundskola i Borlänge kommun med 670 elever i förskoleklass och årskurserna 1-9. Skolan leds av en rektor och det finns fyra lärare som undervisar i svenska, två som undervisar i svenska som andra språk och två lärare som undervisar i samhällskunskap i årskurs 9. Alla elever har inte varsin dator än, men det finns en plan om att ha det om fyra år och att alla elever i årskurs 1, 4 samt 7 får datorer i höst.

Skolinspektionen besökte Domnarvets skola den 12 april 2018. Besöket genomfördes av Anette Hamerslag och Erica Jonvallen. Intervjuer med elever, lärare i samhällskunskap, lärare i svenska och rektor har genomförts.

När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.

I detta beslut ger Skolinspektionen sin bedömning av det granskade området. Därefter följer en motivering till det utvecklingsområde som Skolinspektionen har identifierat inom ramen för granskningen.

Skolinspektionens bedömning

Samhällskunskap

Undervisningens omfattning

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i samhällskunskap omfattar olika slags medier, deras uppbyggnad och innehåll samt olika roller medier har i samhället. Eleverna har arbetat med exempelvis tidningar, nyhetssajter på webben, bloggar och sociala medier. Undervisningen har bland annat omfattat att information kan skrivas med olika syften och vikten av att försöka avgöra hur trovärdiga olika texter är. Lärarna har till exempel visat hur reklam genereras baserat på tidigare sökresultat och att ICA-erbjudanden anpassas utifrån tidigare inköp.

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen omfattar nyhetsvärdering. Lärarna lyfter vikten av att i undervisningen beröra aktuella händelser och eleverna uppger att nyheter tas upp inom ramen för övriga arbetsområden. Inom undervisningen förs diskussioner om hur normer styr medierna och det framkommer enstaka exempel på undervisning om hur individer och grupper framställs i medier. Donald Trump och genusfrågor nämns som exempel.

Det framkommer vid Skolinspektionens granskning att undervisningen har en balans gällande möjligheter och risker förknippade med internet och kommunikation via elektroniska medier. Bland annat lyfts konsekvenser kopplade till den demokratiska aspekten. Exempelvis att tillgång till snabb och bred information underlättar möjligheten att vara med och påverka, men att denna tillgång ställer krav på källkritiskt förhållningssätt och förmågan att både värdera och sortera information och nyheter. Lärarna har även tagit upp relations- och integritetsfrågor och bland annat bjudit in en IT-forensiker från polisen som berättat om vad som är tillåtet och inte.

Undervisningens utformning

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen inkluderar ett varierat och brett arbetsmaterial. Digitala källor används mer än analoga. Lärarna använder till exempel Viralgranskaren och olika program från UR. Eleverna använder både Google Scholar och Wikipedia beroende på arbetets syfte. Eleverna får även använda websidor som Flashback, exempelvis i syfte att samla olika argument och de ska alltid genomföra en källkritisk granskning samt jämföra texterna med andra källor.

Skolinspektionen bedömer att undervisningen är varierad och innehåller både lärarledd genomgång, film, samtal och praktiskt arbete med informationssökning och källkritik. Exempelvis har eleverna sett en film om Facebook och hur sökresultat påverkas av vad användaren gillar, följt av lärarens beskrivning av hur dennes flöde dominerats av matrecept efter att ha tittat på ett recept. Därefter fick eleverna själva göra sökningar och jämföra sina sökresultat. Det framkommer av Skolinspektionens granskning att elevernas förkunskaper brukar undersökas innan undervisningen startar och att det är vanligt att eleverna i slutet av lektionen får formulera vad de lärt sig. Det framkommer att eleverna är nöjda med sina möjligheter att påverka undervisningen men att de upplever att det är mycket upprepningar inom och mellan ämnen samt att de önskar mer tydlig information om vad källkritiskt förhållningssätt innebär. De önskar också mer fördjupningar inom exempelvis nyheter och media samt mer tydlig information om vad som krävs av dem för att nå målen.

Svenska

Undervisningens omfattning

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen i svenska omfattar informationssökning i olika typer av texter samt både i analoga och digitala källor. Men det framgår också att undervisningen främst berör digitala källor och att eleverna exempelvis får lära sig att söka på biblioteket via internet. Skolbibliotekets litteratur är nerpackad sen ett par år tillbaka på grund av en utdömd byggnad och brist på lokaler, men är på väg tillbaka igen.

Skolinspektionen bedömer att undervisningen omfattar hur man citerar och källhänvisar, både utifrån texter och bilder. Eleverna får lära sig både varför detta är viktigt och tekniken kring hur det ska göras. Vanligen vävs undervisning om detta in i övriga skrivuppgifter, bland annat när eleverna ska underbygga argument.

Det framkommer av Skolinspektionens granskning att undervisningen omfattar att sovra i en stor informationsmängd och att pröva källors tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt. Bland annat behandlas olika lässtrategier för att eleverna ska kunna skapa sin egen text utan att plagiera. De arbetar exempelvis med att skumläsa, plocka ut stödord, göra tankekartor, skriva rubriker, skapa dispositioner, klippa ut textavsnitt och sortera i önskad ordning. Eleverna studerar också olika texter, som exempelvis nyhetsartiklar, för att se hur de är uppbyggda med bland annat ingress. Undervisningen omfattar hur man prövar olika källors tillförlitlighet, men det görs inte lika ofta i förhållande till analoga källor på grund av bristande tillgång till analoga böcker. Av granskningen framgår även att lärarna behöver fortsätta utveckla sina planeringar av undervisningen, exempelvis avseende källkritisk analys av bilder och filmer.

Undervisningens utformning

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen inkluderar ett varierat och brett arbetsmaterial, men att digitala källor används mer än analoga. Eleverna arbetar med en variation av källor genom de olika uppgifter och ämnen de möter i undervisningen och de använder exempelvis både faktabaserade sidor, bloggar, debattartiklar och intervjuer.

Skolinspektionen bedömer att det finns vissa skillnader avseende hur undervisningen utformas i de olika klasserna, men det framgår att flera olika arbetsmetoder används och att eleverna får möjlighet till samtal och reflektion. Lärarna växlar mellan att exempelvis föreläsa, låta eleverna skriva och söka själva, och eleverna får arbeta själva med såväl texter som bildkollage. Lärarna arbetar med modellering, det vill säga använder projektor eller whiteboard för att visa hur processen ser ut då de själva söker information eller gör referat. Granskningen visar att eleverna inte skapar eget material som sedan läggs ut på internet, dels eftersom lärarna inte kan räkna med tillgång till datorer och dels på grund av att lärare saknar kunskap om hur exempelvis filmer publiceras på Youtube. Det framgår att lärarna inte tar reda på vad eleverna kan innan de undervisar om källkritiskt förhållningssätt, men att avstämning görs genom dialog under undervisningens gång. Lärarna stämmer då och då också av med eleverna kring hur eleverna vill arbeta. Granskningen visar att undervisningen läggs upp så att lärarna styr mer, exempelvis genom tydligare riktlinjer och fler riktade källor, i de lägre årskurserna och ställer högre krav i de högre årskurserna. Undervisningen är återkommande och det finns en plan över progressionen för undervisningen i källkritiskt förhållningssätt, men lärarna uppfattar att den behöver revideras och uppger att det är otydligt vad eleverna ska kunna i årskurs 9.

Lärarnas kompetens och kompetensutveckling

Skolinspektionens granskning visar att rektorn inte specifikt följer upp att personalen har den kompetens som krävs för undervisning om källkritiskt förhållningssätt. Vid medarbetarsamtalen ställs dock frågan om behov av kompetensutveckling inom digitalisering och programmering. IT-pedagogen har också i uppgift att kartlägga kompetensutvecklingsbehov med koppling till den digitala utvecklingen.

Av Skolinspektionens granskning framgår att lärare på skolan har deltagit i bland annat Läslyftet och i ett projekt kallat "Toleransprojektet"¹, inom vilket de fått fortbildning bland annat i källkritiskt förhållningssätt, inklusive information om bilder, trovärdighet och vad som förmedlas. Svensklärarna beskriver att de lärt sig mycket kring området källkritik under de senaste åren och samhällskunskapslärarna uttrycker

¹ Toleransprojektet beskrivs på Borlänge kommuns hemsida som ett långsiktigt arbete för social hållbarhet och uppges handla om att få unga människor att hitta sin roll och identitet i ett positivt socialt sammanhang." Det framgår att modellen utarbetats i Kungälv kommun som en reaktion på nynazisters mord på John Hron 1995. (Uppdaterat 2018-04-06. Toleransprojektet. Borlänge kommun. <https://www.borlange.se/kommun-och-politik/hallbarhet/toleransprojektet/>. Hämtad: 2018-04-20).

att de har den kunskap som krävs för att kunna undervisa i dessa frågor, även om man alltid kan utvecklas.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område.

- Rektor behöver säkerställa att det finns förutsättningar för gemensamma diskussioner och samverkan avseende lärarnas planering och utveckling av undervisningen om källkritiskt förhållningssätt.

Skolinspektionen bedömer att mer tid behöver avsättas för samverkan och kollegiala träffar för planering och utveckling av undervisning om källkritiskt förhållningssätt. Det finns inga möten där alla svensklärare träffas. De svensklärare som undervisar i årskurs 9 har en timme per vecka och i årskurs 8 finns enbart en svensklärare vilket medför avsaknad av schemalagd träff. Gällande samhällskunskapslärarna framkommer att de växlande perioderna för SO-ämnena, där varje ämne läses ett visst antal veckor, försvårar för samverkan.

Det framkommer av Skolinspektionens granskning att det varierar i vilken utsträckning källkritiskt förhållningssätt diskuteras lärare emellan. Diskussioner förs i vissa arbetslag och mellan lärare som delar rum. Det framkommer vidare att vissa förutsättningar för samverkan kring undervisning om källkritiskt förhållningssätt saknas. Exempelvis finns i dagsläget inte ett fungerande skolbibliotek och det framgår att skolans IT-pedagog i högre grad skulle kunna delta mer i pedagogiska diskussioner om källkritiskt förhållningssätt. Det pågår en digitalisering i kommunens skolor och för att kunna säkerställa att skolan erbjuder en undervisning om källkritiskt förhållningssätt som är uppdaterad och moderniserad utifrån en snabb teknikutveckling behöver lärarna en gemensam plattform, gemensam grund samt träffas såväl inom som mellan ämnen.

1.1 Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 1 februari 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till kvalitetsgranskningarsthlm@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till

Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 400–2017:7326) i de handlingar som sänds in.

På Skolinspektionens vägnar

X Agneta Kenneberg

Beslutsfattare
Signerat av: Agneta Kenneberg

X Anette Hamerslag

Föredragande
Signerat av: Anette Hamerslag

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
<https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/undervisning-om-kallkritik/>

Bilaga 1 Författningsstöd för kvalitetsgranskningsprojekt Undervisning om källkritiskt förhållningssätt – samhälls- kunskap och svenska i grundskolan

Skollagen (2010:800)

1 kap. 4 §

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.

1 kap. 9 §

Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.

1 kap. 11 § första stycket

För varje skolform och för fritidshemmet ska gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

2 kap. 9 §

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Det pedagogiska arbetet vid en förskoleenhet ska ledas och samordnas av en förskolechef. Dessa ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Rektorn och förskolechefen ska benämnas på detta sätt. Dessa benämningar ska förbehållas den som har en anställning som rektor eller förskolechef.

En ställföreträdare får utses för en rektor eller en förskolechef

2 kap. 34 §

Huvudmannen ska se till att personalen vid förskole- och skolenheterna ges möjligheter till kompetensutveckling.

Huvudmannen ska se till att förskollärare, lärare och annan personal vid förskole- och skolenheterna har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

3 kap. 3 §

Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

10 kap. 2 §

Grundskolan ska ge eleverna kunskaper och värden och utveckla elevernas förmåga att tillägna sig dessa.

Utbildningen ska utformas så att den bidrar till personlig utveckling samt förbereder eleverna för aktiva livsval och ligger till grund för fortsatt utbildning.

Utbildningen ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap och ge en god grund för ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Skolförordningen (2011:185)**5 kap 2 §**

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna når de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (SKOLFS

2010:37, Lgr 11) Reviderad 2016. Denna läroplan, tredje upplagan, tillämpas fram till dess att den fjärde upplagan träder i kraft den 1 juli 2018 (läsåret 2018/2019).

Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag

Eleverna ska kunna orientera sig i en komplex verklighet, med ett stort informationsflöde och en snabb förändringstakt. Studiefärdigheter och metoder att tillägna sig och använda ny kunskap blir därför viktiga. Det är också nödvändigt att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska fakta och förhållanden och att inse konsekvenserna av olika alternativ.

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper

I detta avsnitt anges bland annat att;

”Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.”

Enligt ett av de övergripande målen ska skolan ansvara för att varje elev

- kan använda sig av ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden.

Vidare framgår i avsnittet när det gäller riktlinjer att läraren bland annat ska

- samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen.

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

I detta avsnitt anges bland annat att elever ska ges inflytande över utbildningen och att de fortlöpande ska stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen. Ett av skolans mål är att varje elev

- successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan

Vidare framgår i avsnittet när det gäller riktlinjer att läraren bland annat ska

- svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad,
- verka för att flickor och pojkar får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen,
- svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer och
- tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar

I avsnittet anges bland annat att rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar exempelvis för att

- skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas,
- skolans arbetsmiljö utformas så att eleverna får tillgång till handledning, läromedel av god kvalitet och annat stöd för att kunna söka och utveckla kunskaper, t.ex. bibliotek, datorer och andra hjälpmedel och
- personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter.

Lgr 11, 5. Kursplaner, 5.15 Samhällskunskap

Syfte

Undervisningen ska ge eleverna verktyg att hantera information i vardagsliv och studier och kunskaper om hur man söker och värderar information från olika källor. Genom undervisningen ska eleverna också ges förutsättningar att utveckla kunskaper om hur man kritiskt granskar samhällsfrågor och samhällsstrukturer.

Genom undervisningen i ämnet samhällskunskap ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- söka information om samhället från medier, internet och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet,

*Centralt innehåll**Information och kommunikation*

- Mediernas roll som informationsspridare, opinionsbildare, underhållare och granskare av samhällets maktstrukturer.
- Olika slags medier, deras uppbyggnad och innehåll, till exempel en dagstidnings olika delar. Nyhetsvärdering och hur den kan påverka människors bilder av omvärlden. Hur individer och grupper framställs, till exempel utifrån kön och etnicitet.
- Möjligheter och risker förknippade med internet och kommunikation via elektroniska medier.

Lgr 11, 5. Kursplaner, 5.18 Svenska*Syfte*

(...) Vidare ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar information från olika källor.

Genom undervisningen i ämnet svenska ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- söka information från olika källor och värdera dessa.

*Centralt innehåll**Informationssökning och källkritik*

- Informationssökning på bibliotek och på internet, i böcker och massmedier samt genom intervjuer.
- Hur man citerar och gör källhänvisningar.
- Hur man sovrar i en stor informationsmängd och prövar källors tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (SKOLFS

2010:37, Lgr 11) Reviderad 2017. (*obligatorisk fr.o.m. läsår 2018/2019*)

Under läsåret 2017/2018 är det *möjligt* att följa den fjärde upplagan av läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (reviderad 2017). Från och med den 1 juli 2018 (läsåret 2018/2019) är det däremot *obligatoriskt* att följa den fjärde upplagan av läroplanen. Avsnitt för att förtydliga skolans uppdrag att stärka elevernas digitala kompetens har lagts till i den fjärde upplagan (2017 års revidering). Exempelvis har i kursplanen för ämnet samhällskunskap, starkare betoning tillförts på att omfatta olika aspekter av digitala medier, till exempel hur information i digitala medier kan styras av bakomliggande programmering. I kursplanen för ämnet svenska har ett syfte för ämnet tillförts om att ge eleverna möjligheter att kommunicera i digitala miljöer med interaktiva och föränderliga texter.

Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag

”Eleverna ska kunna orientera sig och agera i en komplex verklighet, med stort informationsflöde, ökad digitalisering och snabb förändringstakt. Studiefärdigheter och metoder att tillägna

sig och använda ny kunskap blir därför viktiga. Det är också nödvändigt att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska information, fakta och förhållanden och att inse konsekvenserna av olika alternativ.”

”Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling. Alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik. De ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information. Utbildningen ska därigenom ge eleverna förutsättningar att utveckla digital kompetens...”

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper

Samma innehåll i denna upplaga avseende det som tas upp under motsvarande rubrik på sidan tre i författningsstödet.

En punkt har lagts till under övergripande målen där det anges att skolan bland annat ska ansvara för att varje elev

- kan använda såväl digitala som andra verktyg och medier för kunskapssökande, informationsbearbetning, problemlösning, skapande, kommunikation och lärande,

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Ingen ny lydelse i denna upplaga avseende det som tas upp under motsvarande rubrik på sidan tre i författningsstödet.

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar

I avsnittet anges bland annat att rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar exempelvis för att

- skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas,
- skolans arbetsmiljö utformas så att alla elever, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, ges aktivt lärarstöd och får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet samt andra lärmiddel för en tidsenlig utbildning, bland annat skolbibliotek och digitala verktyg,
- personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.
- Skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens.

Lgr 11, 5. Kursplaner, 5.15 Samhällskunskap

Syfte

Undervisningen ska ge eleverna verktyg att hantera information i vardagsliv och studier och kunskaper om hur man söker och värderar information om samhället från olika källor. Genom

undervisningen ska eleverna också ges förutsättningar att utveckla kunskaper om hur man kritiskt granskar samhällsfrågor och samhällsstrukturer.

Genom undervisningen i ämnet samhällskunskap ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- söka information om samhället från medier, internet och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet,

Centralt innehåll

Information och kommunikation

- Mediernas roll som informationsspridare, opinionsbildare, underhållare och granskare av samhällets maktstrukturer.
- Olika slags medier, deras uppbyggnad och innehåll, till exempel sociala medier, webbplatser eller dagstidningar.
- Nyhetsvärdering och hur den kan påverka människors bilder av omvärlden. Hur individer och grupper framställs, till exempel utifrån kön och etnicitet, samt hur information i digitala medier kan styras av bakomliggande programmering.
- Möjligheter och risker förknippade med internet och digital kommunikation samt hur man agerar ansvarsfullt vid användning av digitala och andra medier utifrån sociala, etiska och rättsliga aspekter.

Lgr 11, 5. Kursplaner, 5.18 Svenska

Syfte

(...) Vidare ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar information från olika källor.

Genom undervisningen i ämnet svenska ska eleverna bland annat ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- söka information från olika källor och värdera dessa.

Centralt innehåll

Informationssökning och källkritik

- Informationssökning på bibliotek och på internet, i böcker och massmedier samt genom intervjuer.
- Hur man citerar och gör källhänvisningar, även vid användning av digitala medier.
- Hur man sovrar i en stor informationsmängd och prövar källors tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet. (Proposition 2009/10:165)

"(...) Informationsteknikens utveckling ger snart sagt obegränsad tillgång till information men denna måste ordnas, granskas, värderas och omvandlas till kunskaper." (s. 223)